

KAMELLEONTEN

Text: Hans Bark
Foto: Ulf Hansson

A-B-C-Pist

*I serien "Skyttarnas favoriter"
fortsätter vi här med en pistol som likt
en kameleont kan byta skepnad och
delta i de flesta förekommande grenar
och vapengrupper.*

tolen

Skytteoptikern Hans Bark har alltmer kommit att uppskatta sin Neuhausen som han kan använda i de flesta förekommande tävlingarna. Enda bekymret är vapenkontrollen som ofta underkänner honom omedelbart vid invägningen. ►

Vad är detta för en pistol? Nybörjarpistol för blivande pistolskyttar? Nej. Det är en gammal trojänare sedan drygt 50 år tillbaka, som kan förvandlas till olika skepnader likt en "Kameleont" som anpassas till olika tävlingar inom nationella pistolskyttet, bana och fält samt grenar i sport-skytte. Namnet är Sig Neuhausen 210, som är välkänd av oss alla pistolskyttar.

När jag började med pistolskytte helhjärtat för tretti-otofem år sedan fick jag låna en revolver Colt Officer modell Match .22. Den gick rätt bra att skjuta precision med, men jag gick redan då och sneglade på en Neuhausen 210-5 med .22-tillsats, även kallad växel-sats. Tittade i Vapentjänsts katalog som Karl-Erik Lexne gav ut. Men när jag väl fick klartecken för licens, (det tog

Många tycker det är något bekant över Hans Barks pistol, men blir tveksamma då de ser kolven. Här är .22-varianten, till vilken anatomisk kolv är tillåten.

Detta var i början av 1970-talet och jag blev inte lika sugen på att köpa en "Neua".

Jag gnetade på och 1975 köpte jag en Neuhausen 210-6, 9 mm (korta sportmodellen) av Lexne. Sedan blev Neuhausen 210

sats mot glasögon. Efter lite tvekan, gjorde vi affär.

Blypipan 9 mm köpte jag av en skyttekompis, som ändå inte hade någon användning för den, "låg i vapenskapet och samlade damm", som han uttryckte det.

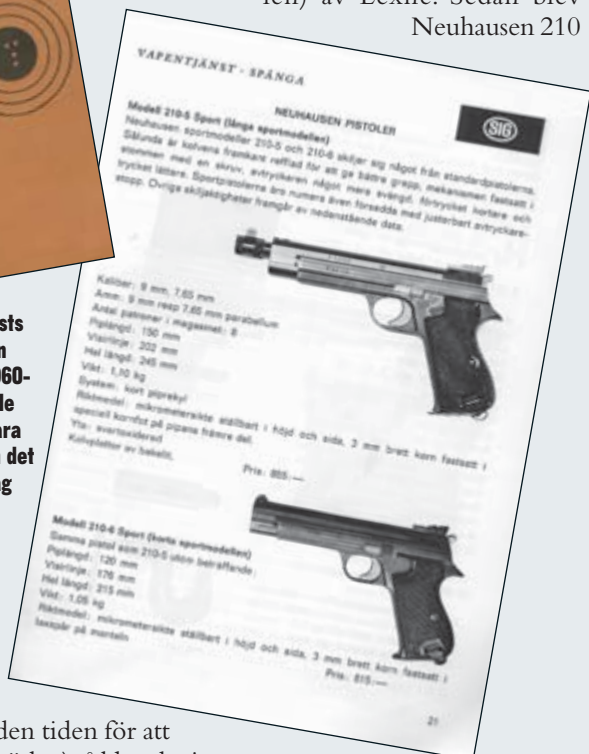
Senare, under 1980-talet, började en tid med utprovnings- och blykulor. En klubbkamrat och jag provade i våra "Neuor" olika laddningar, mest 9 mm, med standardfjädern S-fjädern (lite hårdare) och 7,65-fjädern. Provade också 9 mm blykulor, kraftigt nedladdade med .22-fjädern. Man kunde ibland till och med se kulan när den gick i en båge mot tavlan på 25 m. Träffbilderna var inte så bra men höll i alla fall 9:ans ring. 7,65 mm pipan inköptes 1985 och den gillar jag bäst.

På sid. 32-33 är Neuhausen

upplagd i sina beståndsdelar för olika vapengrupper. Grunden är här Neuhausen med pipan 7,65 mm eller .30 Luger parabellum i stommen. Stommen är här försedd med "Bäversvans" d.v.s. ett skydd så huden i tumvecket inte kommer i kläm, som annars hamnar mellan stommen och hanen när den spänns varvid blodvite uppstår. Fick tidigare sätta på plåster eller vid glömska täckklappar. Sved som tusan också men efter några fältstationer blev man liksom bedövd av hamrandet. Slipper nu detta. Denna lilla "svans" är gjord i titan och kostar "skjortan", men är värd sitt pris. Hålls på plats med skruven som fixerar trycket i stommen. På nyaste 210 är stommen här utdragen som en svans. Så detta ovan beskrivna händer inte. Vid skytte med anatomiska kolven behölls inte svansen, huden kommer inte i kläm.

I Vapentjänsts katalog från slutet av 1960-talet kostade "Neuan" bara 855 kr. Men det var ju ett tag sedan ...

3 år på den tiden för att få guldmärket) så blev det inte någon Neuhausen på grund av att Pistolskytteförbundet hade flyttat Neuhausen från A-vapen till B-vapen. Jag vet inte orsaken eller har glömt motiveringen. Där fick den husera mot revolverar såsom Smith & Wesson K-32, K-38, Colt Python, samt den då kommande Walther GSP .32, vilken gjorde rent hus i B-klassen, både i bana och fält.

åter omklassad tillbaka till tjänstevapen, vapengrupp A. Där har den sedan dess varit den dominerande pistolen. Omkring 1980 fick jag tillfälle att införskaffa en begagnad .22-tillsats. Jag hade en pistolskytt som kund och han ville ha ett par dubbelslipade glasögon men var inte så stadd vid kassa, och undrade om han fick byta en .22 till-

Under ligger pipan 9 mm med vanlig fjäder samt en hårdare så kallad S-fjäder. Användes vid skytte med statens ammunition 39, 39B, ligger under blypipan. Den långa pipan med gängor längst fram passar till långsporten alltså P210-5 (längd 15 cm,) finns i 7,65 och 9 mm för mantlad ammo, men den på bilden är för blykulor. Den har en flackare räffelstigning, vilket gör att blyet inte fastnar så lätt och den har god precision.

Underst på bilden ligger magasinet för .22- tillsatsen. Överst ligger .22-tillsatsen samt ett trycke till den. Skillnaden är att hanen har en annan utformning, är tunnare och mera vinklad, så den inte krossar siktet på .22-tillsatsen. Har ställbart originalsikte på alla mantlar med visirlinje på 17 cm.

A Här är bilden på Neuhausen, som vi mest är van att se den. Jag har den här med 7,65 mm pipa i pistolen, 9 mm ligger under med standardfjädern. Magasinet passar såväl 7,65 mm som 9 mm ammunition.

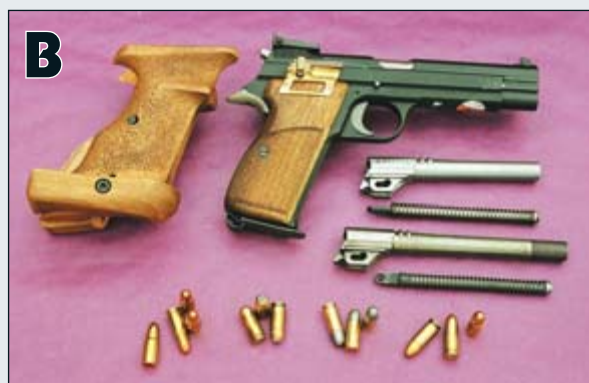
Jag skjuter bana vapengrupp A med 7,65 mm eftersom skjutresultaten jag presterar är högre än med 9 mm. Troligen är precisionen lite bättre då hylsan ligger på ett stadigare sätt i patronläget, mera stöd, samt utgångshastigheten är högre på kulan. Rekylen kommer när kulan lämnat loppet, känns snärtigare än med 9 mm men mindre. Man har också lite hjälp vid tolkningen av skott, om man ligger nära linjen. Ibland har man tur eftersom 9 mm tolken användes vid bedömningen av skottet och går in till högre valör. Vid fältskytte vapengrupp A skjuter jag med 9 mm pipan. Använder då ofta statens 39, den blå patronen eller hemladdat.

Jag har införskaffat en hylsfångare mod. Tornevik (ligger ovanför pistolen) som fungerar mycket bra. Är väl inpassad, så högst 2-3 hylsor av 100 kommer utanför.

Kallas även "Snikpåsen" av de som önskar en dylik. Det är skönt att lätt kunna tömma den efter varje serie eller skjutstation. Tidigare låg man på alla fyra och letade efter sina hylsor. Måste sett komiskt ut, när alla kryper runt för att leta hylsor och sedan har bytesaffär med varandra. De som kryper mest är de som skjuter 7,65. Idag skjuter de flesta 9 mm, 7,65 mm är på utgående. Nyttillverkade Neuhausen 210, år 2003 är 9 mm. Bara för 4-5 år sedan sköt de flesta med 7,65 mm vid bana. Men när Geco lade ner tillverkningen av 7,65 mm ammo samt kulor för hemladdning, så har det svängt till 9 mm. Finns idag ett fåtal tillverkare av 7,65 mm ammo.

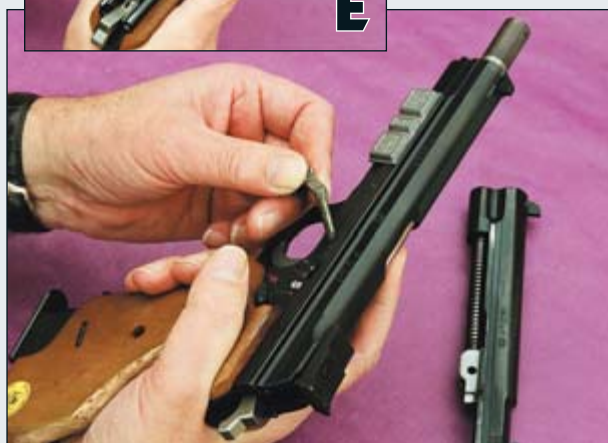
B Jag kan även använda 7,65 mm och 9 mm till tävlingar i vapengrupp B såväl i precision som fält som det är, men om jag vill, går det att ta 9 mm blypipa och skjuta blykulor. Här 9 mm fabriksladdade. Skjuter täta träffbilder runt 30 mm på 25 m i skottstol "Ransom Rest". Kan även förse stommen med en anatomisk kolv, som jag köpt av en skytt för tjugo år sedan för en "symbolisk summa". Jag har också satt på balansvikter för lättmetallfålgar. De har ett klistert som har mycket god vidhäftningsförmåga, finns i olika vikter i gram. Går att klippa sönder med sax. Jag har här 2 st 10 grams och 1 st 5 grams på var sida, tillsammans 50 gram. De sitter på stommen, faller inte av vid rekylen, rekommenderas.

Det går även att skjuta grovpistol med "Neuan" i detta utförande, men se upp! Många vapenkontrollanter känner inte till att man får skjuta med Neuhausen i detta utförande, tror att man skjuter med mantlad ammo. Jag har vid några tillfällen varit på väg att bli diskad efter påbörjad tävling eftersom det smäller högre än cal .32 och .38. Då har jag förklarat, visat blyammunition och fått fortsätta tävlingen.

C Neuhausen i C-vapenutförande. Här har jag satt på .22 pip-tillsatsen på stommen med påsatta pipvikter och anatomisk kolv, samt trycket med den vinklade hanen. Detta trycke är lite lättat och ligger på ca 1200 gr. Pipan i cal .22 sitter här fast med pipbulten, eftersom omladdningen sker enligt principen tungt slutstycke. Däremot 7,65 mm och 9 mm sker omladdningen enligt kort pipekyl. Magasinet är i rostfritt stål och rymmer 8 patroner. För att .22-tillsatsen skall fungera till belägenhet måste först stommen vara lite insliten. Skjutit minst 500-600 skott med 7,65 mm

eller 9 mm. Sedan väl rengjord i styrspåren i stommen och på manteln med aceton eller kemisk ren bensin. Ingen gammal vapenolja eller fett ingeggat i spåren. Jag smörjer in med teflonolja, typ Brake-Free, lätt inoljad. Det minimerar friktionen eftersom manteln löper en så lång väg i stommen. .22 manteln är också lättad mellan utkastarporten och siktet, för att ha kraft kvar att spänna hanen. Det går inte att skjuta med all cal .22 ammunition, man måste prova sig fram. Måste fungera i alla väder även strängkyla. Min .22-tillsats fungerar bäst med CCI-standard och RWS-standard, har lite mera snärt i rekylen. Skjuter ▶

dessutom täta träffbilder, håller väl 10:an på 25 m i skottstol. Pipvikterna har jag på för att vikten skall kännas lika som utförandet av Neuhäusen i vapengrupp A. Annars är den lite lättare i C-utförandet. Går bra att använda även i sportsskytte som sportpistol och standardpistol. Jag har i år skjutit lite mera tävlingar med .22-an. Jag överbelastade skjutarmen i våras, bar trädgårdsplattor så jag fick bristningar i underarmen.

Det är spännande hur vapenkontrollanterna reagerar när jag kommer med "Neuan" i C-utförande med det lättade trycket.

Episod 1: Han, det är alltid en han, tar vapnet, tänker "Det här är en Neuhäusen, hänger på vikten 1360 gr på avtryckaren. Klick, provar igen, klick". "Hörru den håller inte trycket". Tar ut magasinet, tittar konfunderad, i med magasinet igen, spänner hanen, väger, klick. Godkännes inte. Nästa! Jag måste nu försynt påpeka, titta på kalibern. Kontrollanten tittar på pipan, litet hål. Aj, aj! Det är en "Neua" .22 med anatomisk kolv och vikter. Den har jag aldrig sett. Provar med 1000 gr-vikten och det går bra. Ser lättad ut. Nästa.

Episod 2: Kommer till vapenkontrollen upphakad med proppen i. Kontrollanten tar ur proppen släpper fram manteln, men vill göra en mantelrörelse för att spänna hanen. Börjar dra med handen på vikterna på stommen. Ingenting händer, tittar på mig, försöker igen. "Vad är det här för pistol?". Neua .22 säger jag. Ber om hjälp att spänna hanen, väger in med 1360 gr vikten, klick, håller inte trycket. "Prova med 1000 gr vikten", föreslår jag. "Javisst det är en .22", säger kontrollanten lätt urskuldande. Man lär så länge man lever. Kontentan av vapenkontroll: Titta noga på vapnet, exteriört, funktion sedan trycket.

Neuhäusen 210 är mycket lätt att byta kaliber på. Man be-

höver inte några verktyg, bara om trycket skall bytas behövs en liten skruvmejsel.

D Här skall jag byta 9 mm blypipa i mantel till .22-tillsatsen.

E Spänner hanen för hand, drar ned magasinet några centimeter. Drar manteln bakåt några millimeter så piplåsningen släpper, drar ut pipbulten, för fram hela "härligheten", mantel, pipa, fjäder i ett paket som frigörs från stommen.

F Tar .22 magasinet, bytt mot 9 mm magasinet, för det på plats i stommen nästan upp till någon centimeter är kvar. Tar .22-tillsatsen, för den så att den spårar in i stommen. Drar den i linje med hålet i stommen och pipan. För in pipbulten rakt igenom. Upp med magasinet, gör blindavfiring med tummen som motstånd, så hanen inte slår hårt mot slagstiftet. Tar knappt en minut att byta kaliber. Har även gjort det i mörker.

Nu är Neuhäusen inte den enda som går att använda som ABC-pistol. Även andra pistoler finns med .22 som växelsats, som CZ 75, 85 eller Tanfoglio-pistoler som bygger på Colt 1911-konceptet t.ex. Peter Stahl. ■

Hans Bark ångrar inte sina investeringar i den klassiska "Neuan".